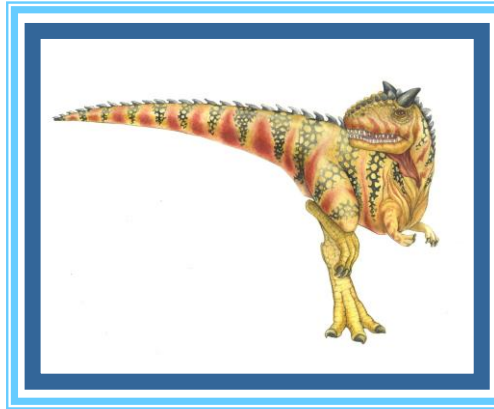
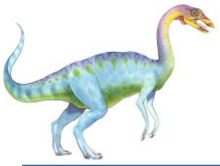

Bölüm 4: İş Parçacıkları (Threads) & Eşzamanlılık (Concurrency)

Bölüm 4: İş parçacıkları

- Genel bakış
- Çok Çekirdekli Programlama
- Çoklu İş Parçacığı Modelleri
- İş parçacığı kütüphaneleri
- Kapalı İşparçacığı
- İş Parçacığı Sorunları
- İşletim Sistemi Örnekleri

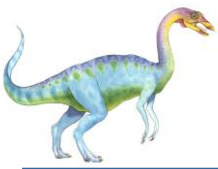

Hedefler

- İş parçacığının temel bileşenlerini ve iş parçacığı ve prosesler arasındaki farkı tanımlamak
- Çok iş parçacığı uygulamaları tasarlamamanın avantajlarını ve zorluklarını açıklamak
- İş parçacığı havuzları, fork-join (oluştur-birleştir) ve Grand Central Dispatch dahil olmak üzere kapalı iş parçacığı farklı yaklaşımlarını göstermek
- Windows ve Linux işletim sistemlerinin iş parçacıklarını nasıl temsil ettiğini açıklamak
- Pthreads, Java ve Windows iş parçacığı API'lerini kullanarak çoklu iş parçacığı uygulamaları tasarlama

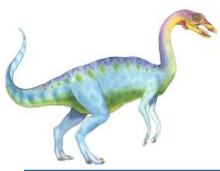

Motivasyon

- Çoğu modern uygulama çoklu iş parçacığı modeli ile tasarlanır
- iş parçacıkları uygulama altında çalışır
- Uygulama ile birden çok görev ayrı iş parçacıkları tarafından yerine getirilebilir
 - Ekranı güncelleştir
 - Veri getir
 - Yazım denetimi
 - Ağ isteğini yanıtlama
- İş parçacığı oluşturma hafif iken işlem oluşturma ağır
- Kodu basitleştirebilir, verimliliği artırabilir
- Çekirdekler genellikle çok iş parçacığı modelini kullanır

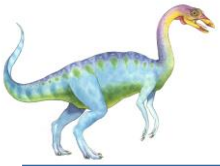
İş parçacığı ne demektir?

(Bilişim Terimleri Sözlüğü-ODTU)

■ *izlek - iş parçacığı*

- Bir bilgi işleme sürecinde gerçekleştirilebilecek en küçük işlem birimi

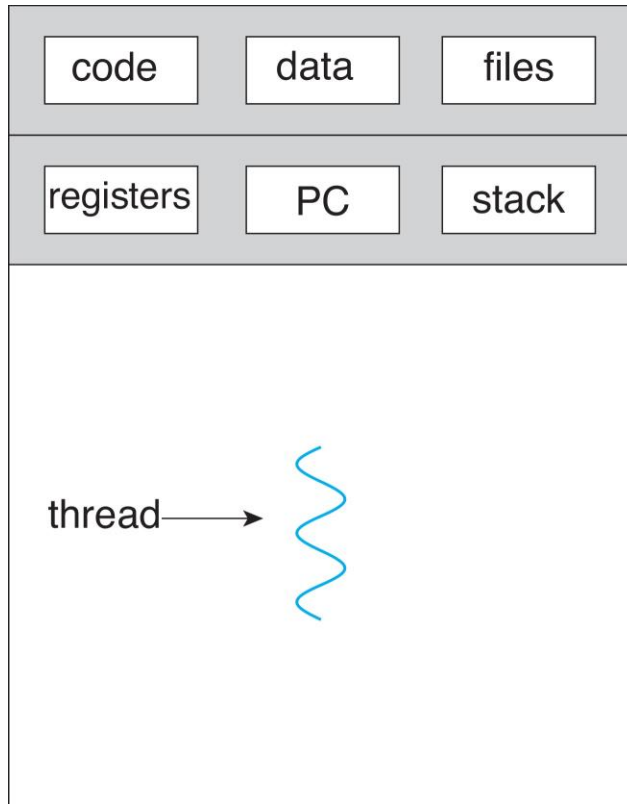
İş parçacığı ne demektir? (wikipedia)

- **İş parçacığı (iş parçacığı) bilgisayar biliminde** bir programın kendini eş zamanlı olarak çalışan birden fazla iş parçasına ayırabilmesinin bir yoludur.

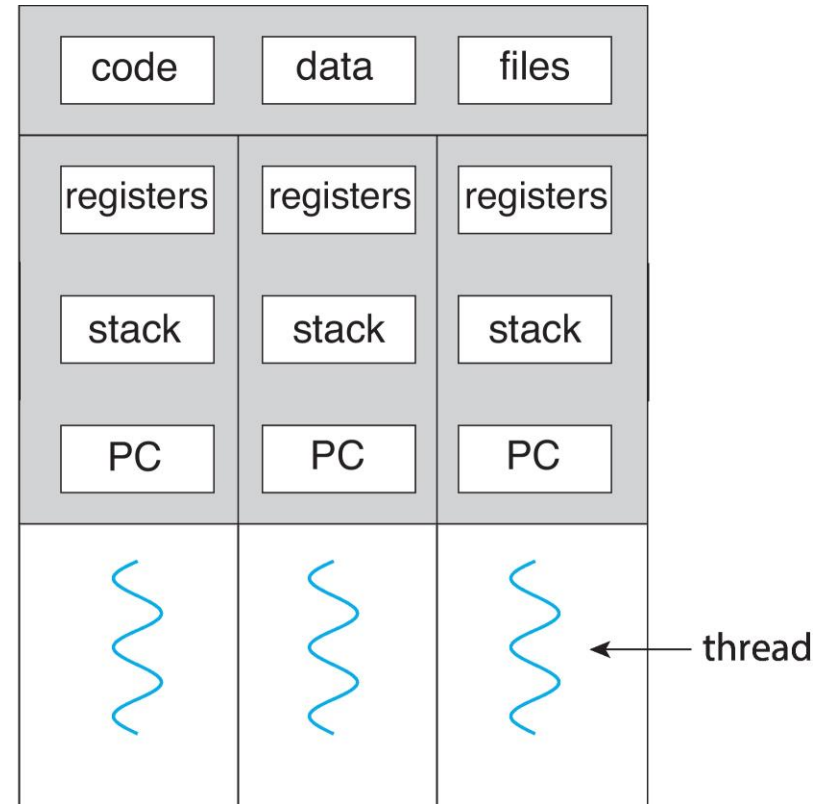

Tek ve Çoklu İş Parçacıklı Prosesler

single-threaded process

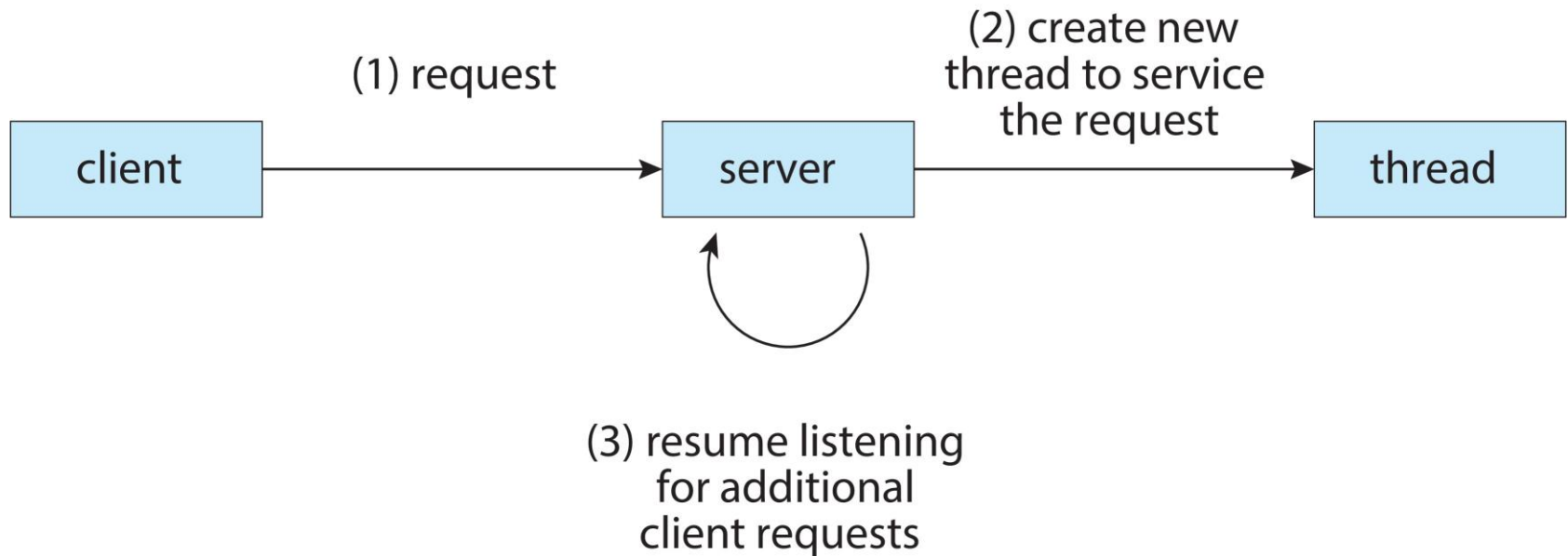

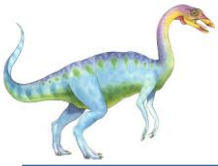
multithreaded process

Çoklu İş Parçacığı Sunucu Mimarisi

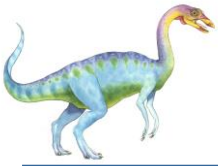

Faydaları

- **Duyarlılık** – özellikle kullanıcı arabirimleri için önemli olan prosesin bir kısmı bloke olursa, çalışma devam edebilir
- **Kaynak Paylaşımı** – iş parçacıkları proses kaynaklarını paylaşır, paylaşılan bellek veya mesaj iletiminden daha kolaydır.
- **Ekonomi** – proses oluşturmada daha ucuz, iş parçacığı bağlam değişimi normal bağlam değişiminden daha düşük maliyeti vardır
- **Ölçeklenebilirlik** – proses çok çekirdekli mimarilerden yararlanabilir

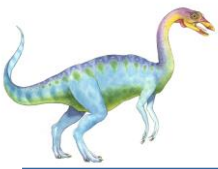

Çok Çekirdekli Programlama

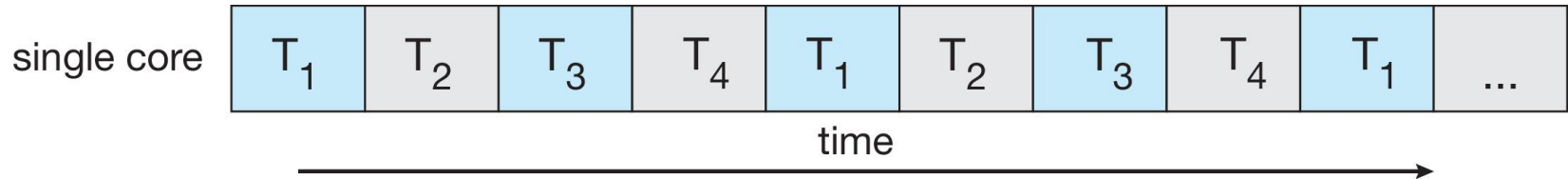
- **Çok çekirdekli** veya **çok işlemcili** sistemler programcılar üzerinde aşağıdaki baskı ve zorluklara neden olur: :
 - Aktiviteleri bölme
 - Dengeleme
 - Veri bölme
 - Veri bağımlılığı
 - Test ve hata ayıklama
- **Parallelism** bir sistemin eş zamanlı olarak birden fazla görev gerçekleştirebileceği anlamına gelir
- **Eşzamanlılık** birden fazla görevin ilerlemesini destekler
 - Tek işlemci / çekirdek, eşzamanlılık sağlayan sıralayıcı (scheduler)

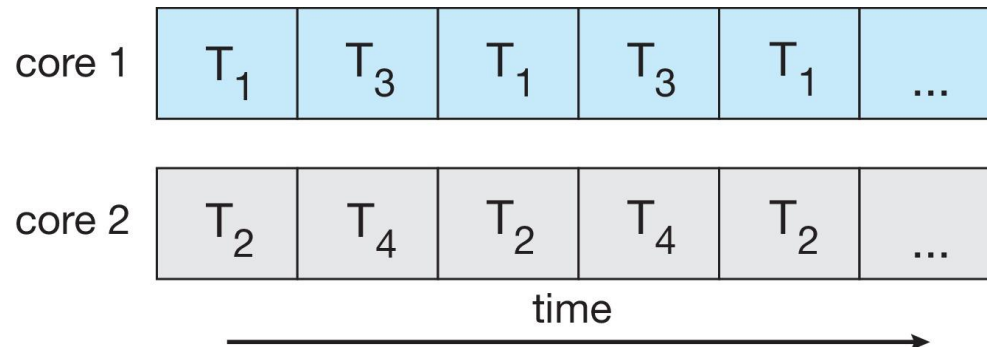

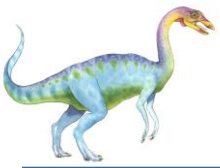
Eşzamanlılık ve Paralellik

■ Tek çekirdekli sistemde eşzamanlı yürütme:

■ Çok çekirdekli sistemde paralellik:

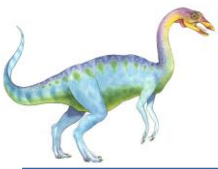

Çok Çekirdekli Programlama

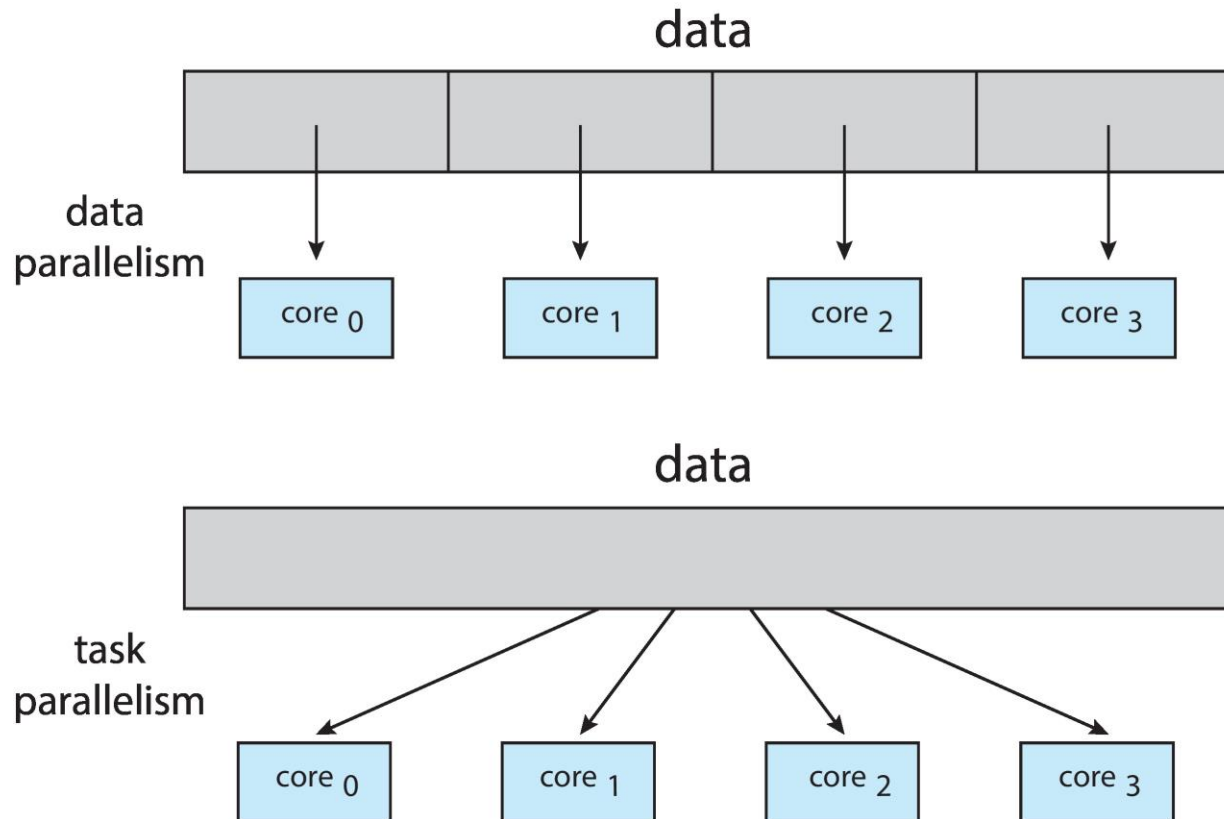
■ Paralellik türleri

- **Veri paralelliği** – aynı verilerin alt kümelerini birden çok çekirdek arasında dağıtır, her birinde aynı işlem
- **Görev paralelliği** – çekirdekler arasında iş parçacığı dağıtma, her iş parçacığı farklı işlem gerçekleştirir

Veri ve Görev Paralelliği

Amdahl Yasası

- Hem seri hem de paralel bileşenlere sahip bir uygulamaya ek çekirdek eklenmesinden kaynaklanan performans kazançlarını tanımlar
- S seri kısımdır
- N çekirdek sayısı

$$speedup \leq \frac{1}{S + \frac{(1-S)}{N}}$$

- Diğer bir deyişle, uygulama % 75 paralel / %25 seri ise, 1 çekirdekten 2'ye geçmek sistemi 1,6 kat hızlandır
- N sonsuza giderken , hız $1 / S$ e *gider*

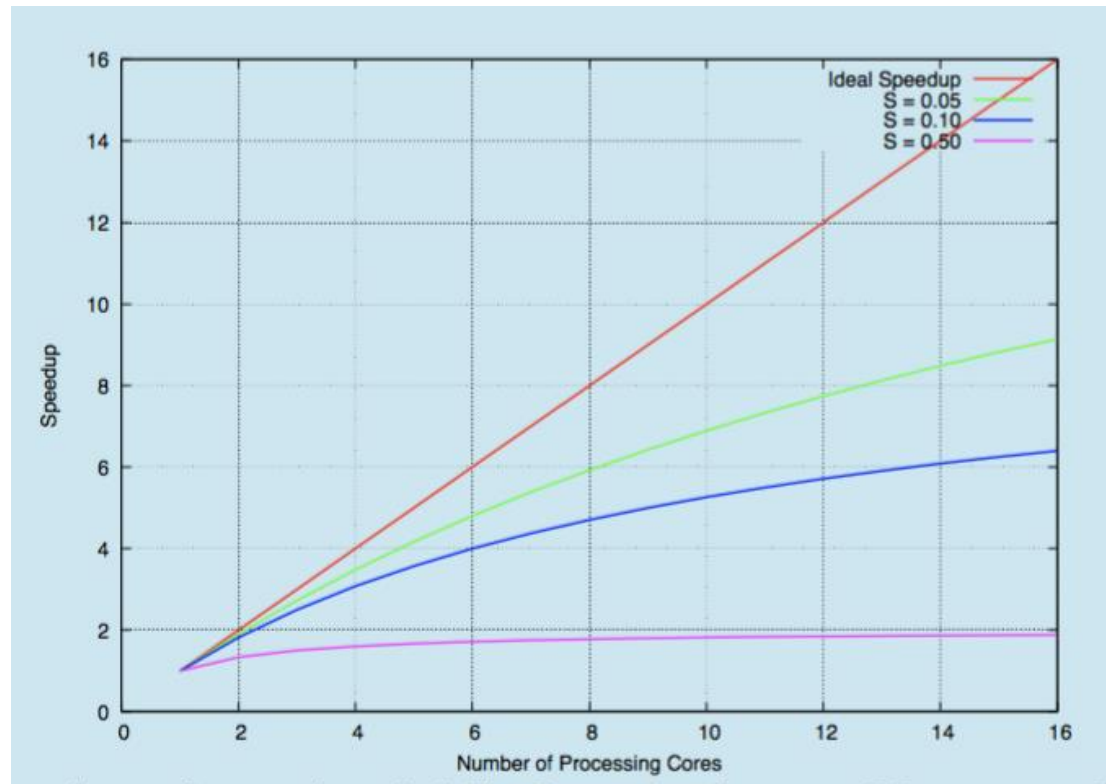
Bir uygulamanın seri kısmı, ek çekirdekler eklenerek elde edilen performans üzerinde ters orantılı bir etkiye sahiptir

- Ama yasa çağdaş çok çekirdekli sistemleri dikkate alır mı?

Amdahl Yasası

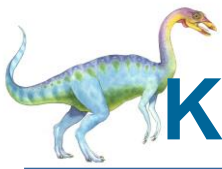

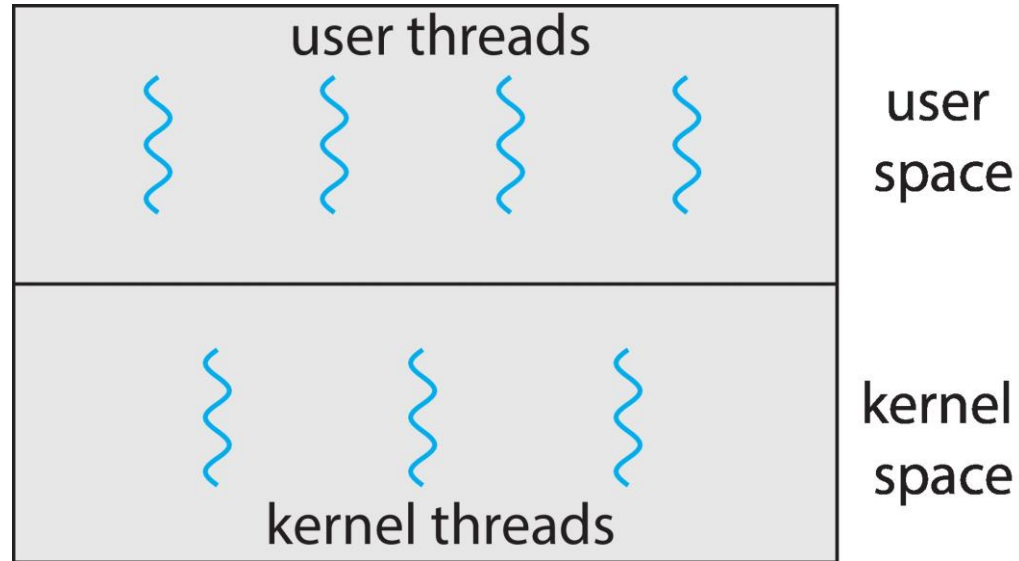
Kullanıcı ve Çekirdek İş Parçacıkları

- **Kullanıcı iş parçacıkları** – yönetim kullanıcı düzeyinde iş parçacıkları kütüphanesi tarafından yapılır
- Üç temel iş parçacığı kütüphanesi:
 - POSIX **Pthreads**
 - Windows iş parçacıkları
 - Java iş parçacıkları
- **Çekirdek iş parçacıkları**- Çekirdek tarafından desteklenir
- Örnekler – aşağıdakiler de dahil olmak üzere hemen hemen tüm genel amaçlı işletim sistemleri:
 - Windows
 - Linux
 - Mac OS X
 - iOS
 - Android

Kullanıcı ve Çekirdek İş Parçacıkları

Çoklu İş Parçacığı Modelleri

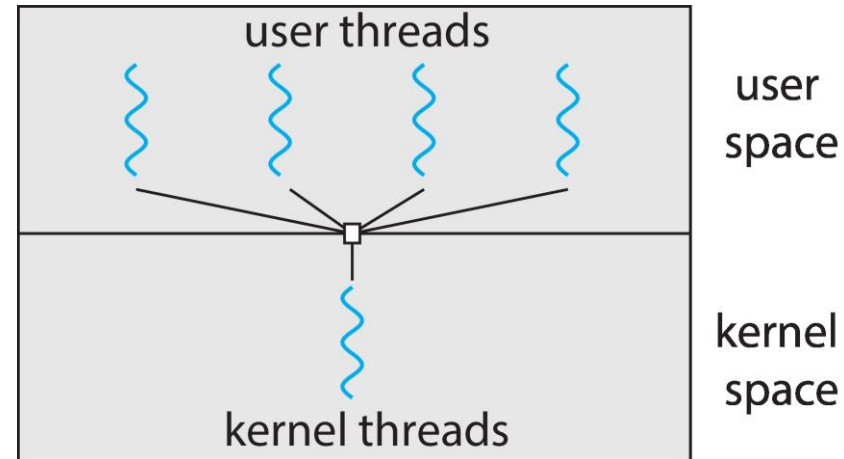
- Çok a bir (Many-to-One)
- Bire bir (One-to-One)
- Çok a Çok (Many-to-many)

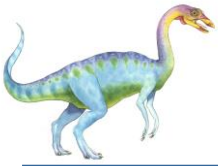

Çok a bir

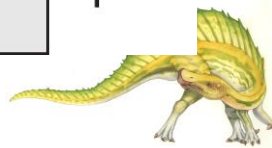
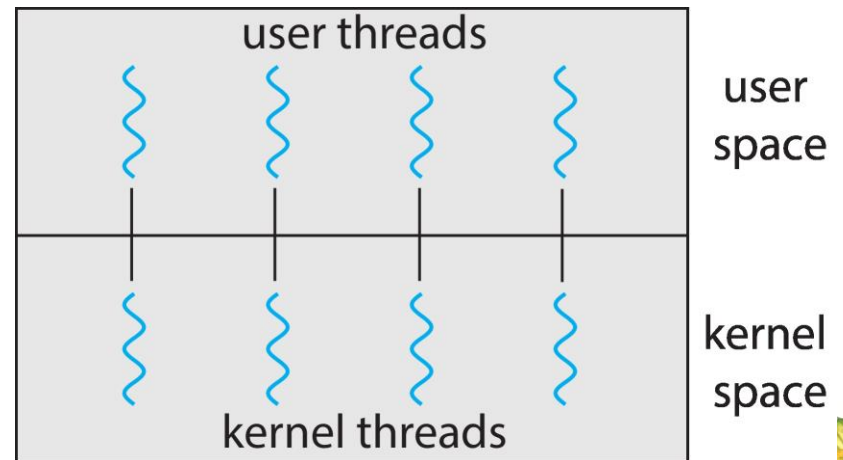
- Birçok kullanıcı düzeyinde iş parçacığı tek bir çekirdek iş parçacığına den düşürülür
- Bir iş parçacığını engelleme tümünü engellemeye sebep olur
- Birden çok iş parçacığı aynı anda yalnızca bir iş parçacığı çekirdekte olabileceği için çok çekirdekli bir sistemde paralel olarak çalışmayabilir,
- Şu anda bu modeli kullanan çok az sistem bulunmaktadır
- Örnekler:
 - **Solaris Yeşil İş Parçacıkları**
 - **GNU Taşınabilir İş Parçacıkları**

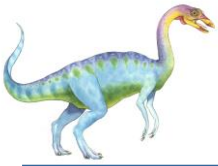

Bire bir

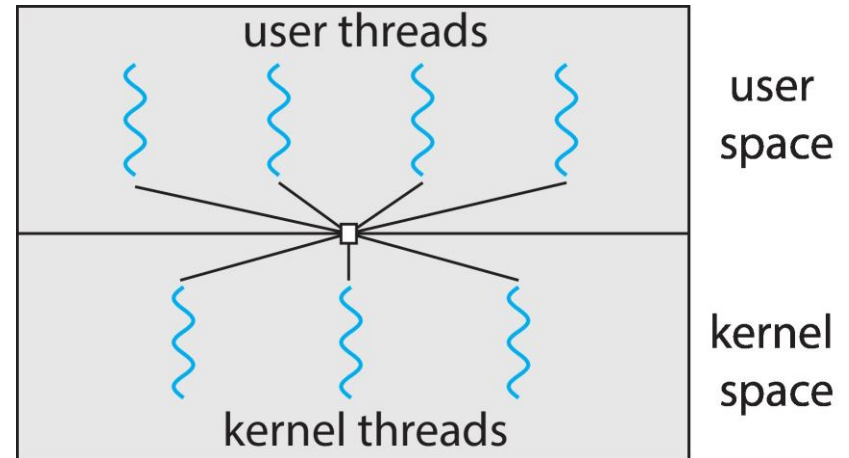
- Her kullanıcı düzeyinde iş parçacığı bir adet çekirdek iş parçacığı ile eşleşir
- Kullanıcı düzeyinde iş parçacığı oluşturma çekirdek iş parçacığı oluşturur
- Çoktan bire modeline göre daha fazla eşzamanlılık
- Proses başına iş parçacığı sayısı bazen maliyet nedeniyle kısıtlanır
- Örnekler
 - Windows
 - Linux

Çokdan-Çoka Modeli

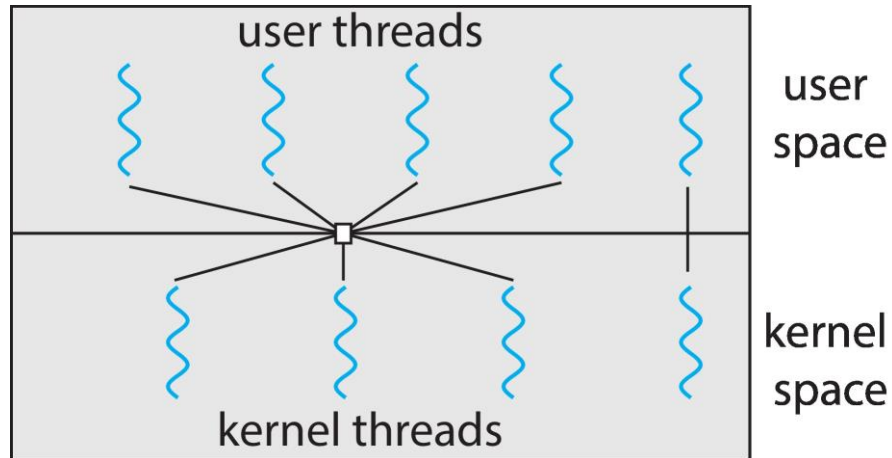
- Birçok kullanıcı düzeyinde iş parçacığı birçok çekirdek iş parçacığı ile eşleşir
- İşletim sisteminin yeterli sayıda çekirdek iş parçacığı oluşturmaya izin verir
- Windows *ThreadFiber* paketi
- çok yaygın değil

İki Seviyeli Model

- M:M'e benzer, ancak bir kullanıcı iş parçacığının çekirdek iş parçacığına **bağlanır**

İş Parçacığı Kütüphaneleri

- **İş Parçacığı kütüphaneleri** programcılara API yardımıyla iş parçacığı oluşturma ve yönetmeyi sağlar
- Uygulamanın iki temel yolu
 - Tamamen kullanıcı alanında kütüphane
 - OS tarafından desteklenen çekirdek düzeyli kütüphane

Pthreads

- Kullanıcı düzeyi veya çekirdek düzeyi olarak sağlanabilir
- İş parçacığı oluşturma ve senkronizasyon için bir POSIX standardı (IEEE 1003.1c) API
- ***Uygulama değil Şartname***
- API iş parçacığı kütüphane davranışını tanımlar, uygulama kütüphanenin geliştirilmesi ile ilgilidir
- UNIX işletim sistemlerinde yaygın (Linux & Mac OS X)

Pthreads Örneği

```
#include <pthread.h>
#include <stdio.h>

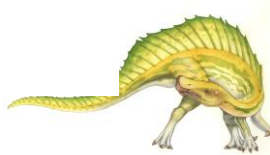
#include <stdlib.h>

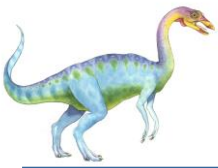
int sum; /* this data is shared by the thread(s) */
void *runner(void *param); /* threads call this function */

int main(int argc, char *argv[])
{
    pthread_t tid; /* the thread identifier */
    pthread_attr_t attr; /* set of thread attributes */

    /* set the default attributes of the thread */
    pthread_attr_init(&attr);
    /* create the thread */
    pthread_create(&tid, &attr, runner, argv[1]);
    /* wait for the thread to exit */
    pthread_join(tid, NULL);

    printf("sum = %d\n", sum);
}
```


Pthreads Örneği (devam)

```
/* The thread will execute in this function */  
void *runner(void *param)  
{  
    int i, upper = atoi(param);  
    sum = 0;  
  
    for (i = 1; i <= upper; i++)  
        sum += i;  
  
    pthread_exit(0);  
}
```


10 adet İş Parçacığını Birleştiren Pthreads Kodu

```
#define NUM_THREADS 10

/* an array of threads to be joined upon */
pthread_t workers[NUM_THREADS];

for (int i = 0; i < NUM_THREADS; i++)
    pthread_join(workers[i], NULL);
```


Windows Çoklu İş parçacığı C Programı

```
#include <windows.h>
#include <stdio.h>
DWORD Sum; /* data is shared by the thread(s) */

/* The thread will execute in this function */
DWORD WINAPI Summation(LPVOID Param)
{
    DWORD Upper = *(DWORD*)Param;
    for (DWORD i = 1; i <= Upper; i++)
        Sum += i;
    return 0;
}
```


Windows Çoklu İş parçacığı C Programı (devam)

```
int main(int argc, char *argv[])
{
    DWORD ThreadId;
    HANDLE ThreadHandle;
    int Param;

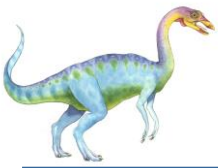
    Param = atoi(argv[1]);
    /* create the thread */
    ThreadHandle = CreateThread(
        NULL, /* default security attributes */
        0, /* default stack size */
        Summation, /* thread function */
        &Param, /* parameter to thread function */
        0, /* default creation flags */
        &ThreadId); /* returns the thread identifier */

    /* now wait for the thread to finish */
    WaitForSingleObject(ThreadHandle,INFINITE);

    /* close the thread handle */
    CloseHandle(ThreadHandle);

    printf("sum = %d\n",Sum);
}
```


Java İş Parçacıkları

- Java iş parçacıkları JVM tarafından yönetilir
- Genellikle altta yatan işletim sistemi tarafından sağlanan iş parçacıkları modeli kullanılarak uygulanır
- Java iş parçacıkları aşağıdaki şekilde oluşturulabilir:
 - Thread sınıfının türetilmesi
 - Runnable arayüzünün uygulanması

```
public interface Runnable
{
    public abstract void run();
}
```

- Standart uygulama Runnable arabirimi uygulamaktır (çoklu kalıttan dolayı)

Java İş Parçacıkları

Runnable arayüzü uygulama:

```
class Task implements Runnable
{
    public void run() {
        System.out.println("I am a thread.");
    }
}
```

İş parçacığı oluşturma:

```
Thread worker = new Thread(new Task());
worker.start();
```

Bir iş parçacığı bekleniyor:

```
try {
    worker.join();
}
catch (InterruptedException ie) { }
```


Java Executer Çerçevesi

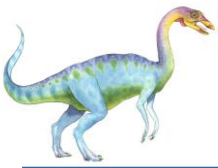
- Java, iş parçacığı oluşturmak yerine, Executor arabirimi etrafında iş parçacığı oluşturulmasına da izin verir:

```
public interface Executor
{
    void execute(Runnable command);
}
```

- Executer aşağıdaki gibi kullanılır:

```
Executor service = new Executor();
service.execute(new Task());
```


Java Executer Çerçevesi

```
import java.util.concurrent.*;

class Summation implements Callable<Integer>
{
    private int upper;
    public Summation(int upper) {
        this.upper = upper;
    }

    /* The thread will execute in this method */
    public Integer call() {
        int sum = 0;
        for (int i = 1; i <= upper; i++)
            sum += i;

        return new Integer(sum);
    }
}
```


Java Executor Çerçevesi (devam)

```
public class Driver
{
    public static void main(String[] args) {
        int upper = Integer.parseInt(args[0]);

        ExecutorService pool = Executors.newSingleThreadExecutor();
        Future<Integer> result = pool.submit(new Summation(upper));

        try {
            System.out.println("sum = " + result.get());
        } catch (InterruptedException | ExecutionException ie) { }
    }
}
```

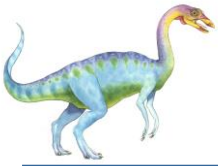

Kapalı İş Parçacığı

- İş parçacığı sayısı arttıkça popüleritesi artıyor, program doğruluğu açık iş parçacıkları ile daha zor
- İş parçacıklarının oluşturulması ve yönetimi programcılar yerine derleyiciler ve çalışma zamanı kütüphaneleri tarafından yapılıyor
- Beş yöntem;
 - İş parçacığı havuzları
 - Fork-join
 - OpenMP
 - Grand Central Dispatch
 - Intel Threading İnşa Blokları

İş Parçacığı Havuzları

- Bir havuz içerisinde çalışmayı bekleyen iş parçacıkları
- Avantajları:
 - Bir isteği yeni bir iş parçacığı oluşturmaktan daha hızlı bir şekilde varolan bir iş parçacığıyla yerine getirmek daha hızlıdır
 - Uygulama(lar)daki iş parçacığı sayısının havuz boyutuna bağlanmasını sağlar
 - Yerine getirilecek görevlerin görev oluşturma mekaniğinden ayrılması, görevi çalıştırmak için farklı stratejiler sağlar
 - ▶ Yani, görevler periyodik olarak çalışacak şekilde zamanlanabilir
- Windows API iş parçacığı havuzlarını destekler:

```
DWORD WINAPI PoolFunction(AVOID Param) {  
    /*  
     * this function runs as a separate thread.  
     */  
}
```


Java İş Parçacığı Havuzları

■ Executors sınıfında iş parçacığı havuzları oluşturmak için üç yöntem:

- `static ExecutorService newSingleThreadExecutor()`
- `static ExecutorService newFixedThreadPool(int size)`
- `static ExecutorService newCachedThreadPool()`

Java İş Parçacığı Havuzları (devam)

```
import java.util.concurrent.*;

public class ThreadPoolExample
{
    public static void main(String[] args) {
        int numTasks = Integer.parseInt(args[0].trim());

        /* Create the thread pool */
        ExecutorService pool = Executors.newCachedThreadPool();

        /* Run each task using a thread in the pool */
        for (int i = 0; i < numTasks; i++)
            pool.execute(new Task());

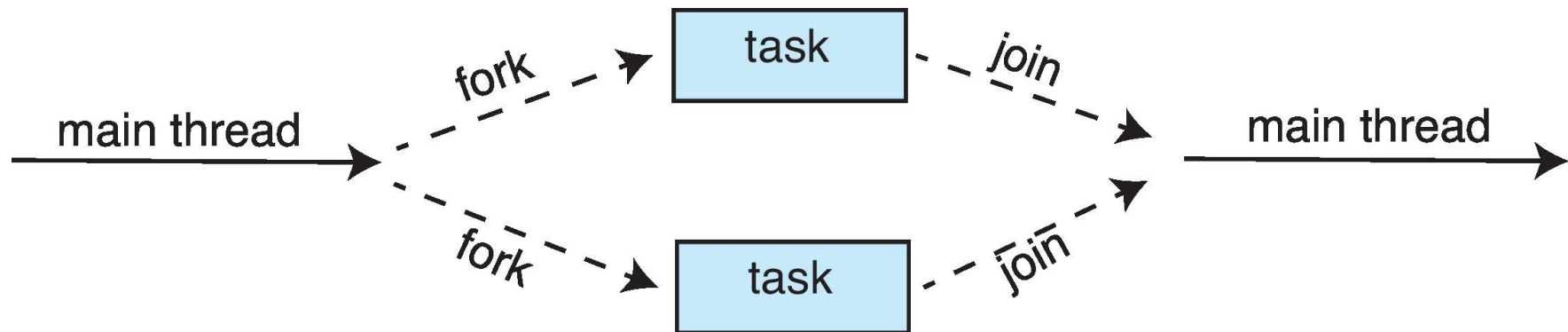
        /* Shut down the pool once all threads have completed */
        pool.shutdown();
    }
}
```


Fork-Join Paralelliği

- Birden çok iş parçacığı (görev) **oluşturulur (fork)**, ve sonra **birbirine bağlanır(join)**.

Fork-join Paralelliği

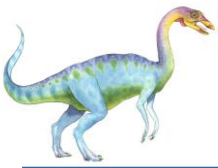
- Fork-join stratejisi için genel algoritma:

```
Task(problem)
  if problem is small enough
    solve the problem directly
  else
    subtask1 = fork(new Task(subset of problem))
    subtask2 = fork(new Task(subset of problem))

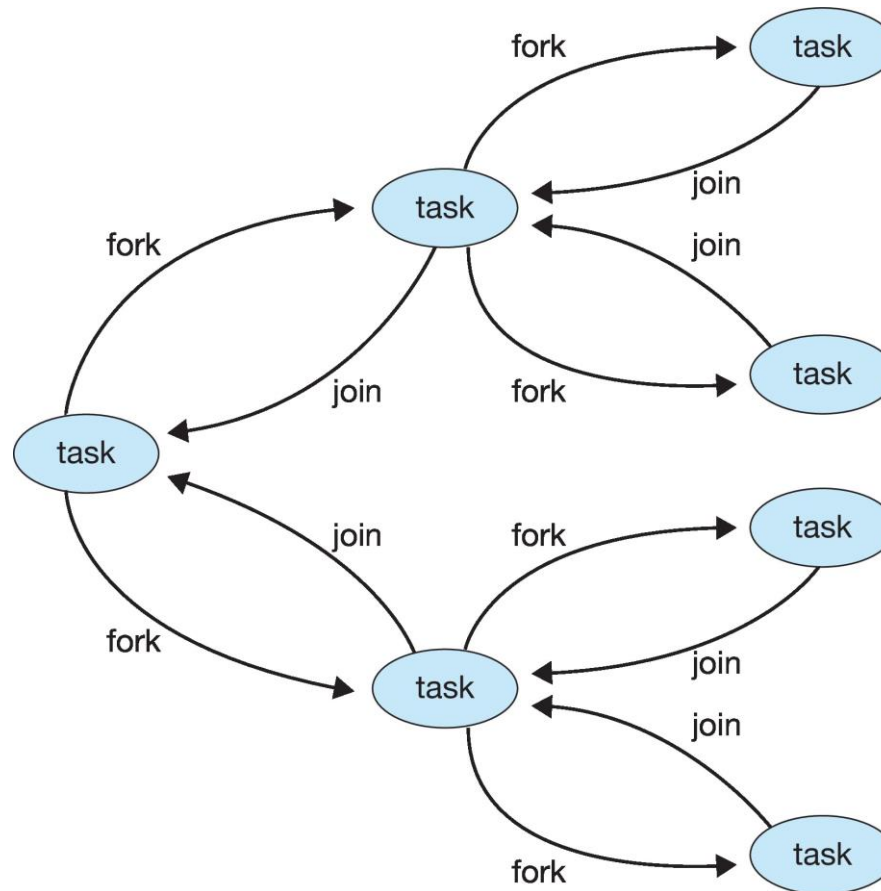
    result1 = join(subtask1)
    result2 = join(subtask2)

    return combined results
```


Fork-join Paralelliği

Java'da Fork-join Paralelliği

```
ForkJoinPool pool = new ForkJoinPool();  
// array contains the integers to be summed  
int[] array = new int[SIZE];  
  
SumTask task = new SumTask(0, SIZE - 1, array);  
int sum = pool.invoke(task);
```


Java'da Çatal-Birleştirme Paralelliği

```
import java.util.concurrent.*;

public class SumTask extends RecursiveTask<Integer>
{
    static final int THRESHOLD = 1000;

    private int begin;
    private int end;
    private int[] array;

    public SumTask(int begin, int end, int[] array) {
        this.begin = begin;
        this.end = end;
        this.array = array;
    }

    protected Integer compute() {
        if (end - begin < THRESHOLD) {
            int sum = 0;
            for (int i = begin; i <= end; i++)
                sum += array[i];

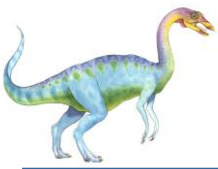
            return sum;
        }
        else {
            int mid = (begin + end) / 2;

            SumTask leftTask = new SumTask(begin, mid, array);
            SumTask rightTask = new SumTask(mid + 1, end, array);

            leftTask.fork();
            rightTask.fork();

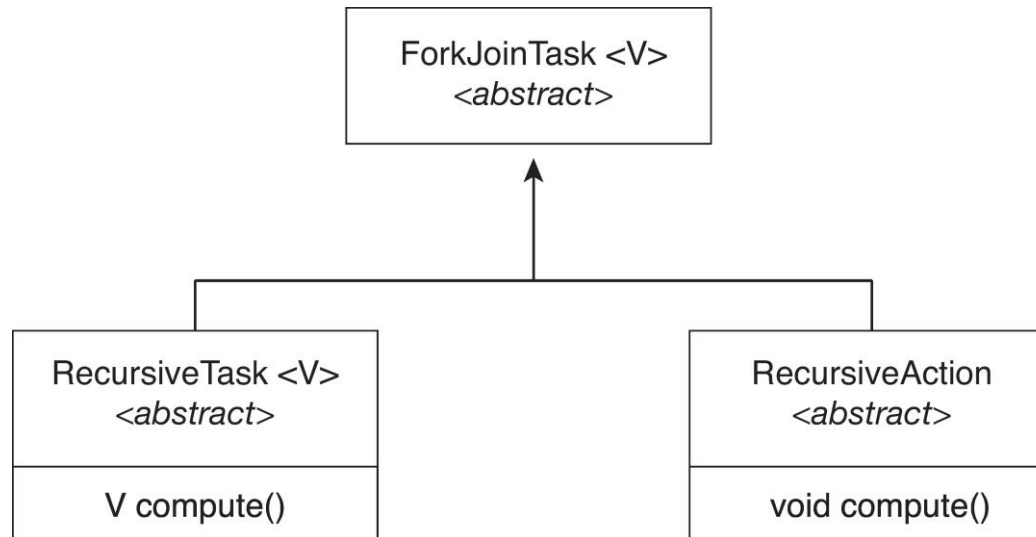
            return rightTask.join() + leftTask.join();
        }
    }
}
```

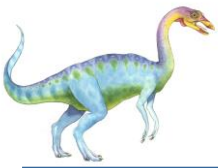

Java'da Fork-join Paralelliği

- Bu, **ForkJoinTask** soyut bir sınıftır
- **RecursiveTask** ve **RecursiveAction** sınıfları **ForkJoinTask** sınıfını genişletir
- **RecursiveTask** bir sonuç geri döndürür (**compute()** metodundan dönüş değeri üzerinden)
- **RecursiveAction** sonuç döndürmez

OpenMP

- Derleyici yönergeleri ve C, C++, FORTRAN için API
- Paylaşılan bellek ortamlarında paralel programlama desteği sağlar
- **paralel bölgeler** tanımlar - paralel olarak çalıştırılabilen kod blokları

#pragma omp parallel

Çekirdekler kadar sayıda iş parçacığı oluşturur

```
#include <omp.h>
#include <stdio.h>

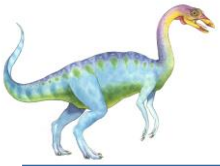
int main(int argc, char *argv[])
{
    /* sequential code */

    #pragma omp parallel
    {
        printf("I am a parallel region.");
    }

    /* sequential code */

    return 0;
}
```


- For döngüsüne paralel olarak çalıştırma

```
#pragma omp parallel for  
for (i = 0; i < N; i++) {  
    c[i] = a[i] + b[i];  
}
```


Central Dispatch

- macOS ve iOS işletim sistemleri için bir Apple teknolojisi
- C, C++ ve Objective-C dillerinin uzantıları, API ve çalışma zamanı kütüphanesi
- Paralel bölümlerin tanımlanmasını sağlar
- İş parçacığı ayrıntılarının çoğunu yönetir
- Blok içinde " $\{ \}$ " :

```
{ printf("Ben bir bloğum"); }
```

- Bloklar görevlendirme kuyruğuna yerleştirilir
 - Kuyruktan kaldırıldığında iş parçacığı havuzunda mevcut bir iş parçacığına atanır

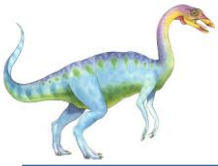

Grand Central Dispatch

- İki tür görevlendirme sırası:
 - **Seri** – FIFO sırasına göre kaldırılan bloklar, proses başına kuyruk **ana kuyruk** olarak adlandırılır
 - ▶ Programcılar program içinde ek seri kuyrukları oluşturabilir
 - **Eşzamanlı** – FIFO sırasına göre kaldırılır, ancak bir seferde birkaç tane
 - ▶ Hizmet kalitesine göre bölünmüş dört sistem kuyruğu:
 - QOS_CLASS_USER_INTERACTIVE
 - QOS_CLASS_USER_INITIATED
 - QOS_CLASS_USER_UTILITY
 - QOS_CLASS_USER_BACKGROUND

Grand Central Dispatch

- Swift dili için bir görev kapatma (closure) olarak tanımlanır – blok benzeri,
- Kapatmalar `dispatch_async()` fonksiyonu kullanılarak kuyruğa gönderilir:

```
let queue = dispatch_get_global_queue  
            (QOS_CLASS_USER_INITIATED, 0)
```

```
dispatch_async(queue, { print("I am a closure.") })
```


Intel İş Parçacığı İnşa Blokları (Threading Building Blocks - TBB)

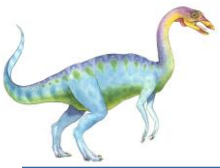
- Paralel C++ programları tasarlamak için şablon kütüphanesi
- Basit bir döngü için bir seri versiyonu

```
for (int i = 0; i < n; i++) {  
    apply(v[i]);  
}
```

- Aynı döngünün TBB kullanılarak `parallel_for` deyimi ile yazılması:

```
parallel_for (size_t(0), n, [=](size_t i) {apply(v[i]);});
```

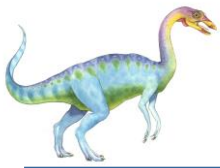

İş Parçacığı Sorunları

- **fork()** ve **exec()** sistem çağrılarının semantiği
- Sinyal işleme
 - Senkron ve asenkron
- Hedef iş parçacığının iş parçacığı iptali
 - Asenkron veya ertelenmiş
- İş parçacığı yerel depolama
- Sıralayıcı Aktivasyonları

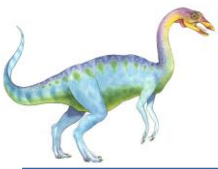

fork() ve exec() Semantiği

- **fork()** yalnızca çağıran iş parçacığını mı yoksa tüm iş parçacıklarını mı çoğaltır?
 - Bazı UNIXler fork iki farklı sürüme sahiptir
- **exec()** genellikle normal olarak çalışır – tüm iş parçacıklarını içeren çalışan prosesi değiştirir

Sinyal İşleme

- **Sinyal** UNIX sistemlerinde belirli bir olayın meydana geldiğinden bir prosesi haberdar etmek için kullanılır.
- **Sinyal işleyicisi** sinyalleri yönetmek için kullanılır
 1. Sinyal belirli bir olay tarafından oluşturulur
 2. Sinyal bir prosese teslim edilir
 3. Sinyal, iki sinyal işleyiciden biri tarafından yönetilir:
 1. Varsayılan
 2. kullanıcı tanımlı
- Her sinyal **varsayılan işleyiciye** sahiptir ve sinyali işlerken çekirdek tarafından çalıştırılır
 - **Kullanıcı tanımlı sinyal işleyicisi** varsayılanı geçersiz kılabilir
 - Tek iş parçacığı için, sinyal prosese teslim edilir

Sinyal İşleme (devam)

- Çoklu iş parçacığı modelinde sinyal nereye teslim edilmelidir?
 - Sinyali sinyalin uygulandığı iş parçacığına teslim et
 - Sinyali proses içindeki her iş parçacığına teslim et
 - Sinyali prosesteki belirli iş parçacıklarına teslim et
 - Belirli bir iş parçacığı prosesteki tüm sinyalleri almak için atama

İş Parçacığını İptal Etme

- İş parçacığının bitmeden sona erdirilmesi
- İptal edilecek iş parçacığı **hedef iş parçacığı**
- İki genel yaklaşım:
 - **Asenkron iptal** hedef iş parçacığı hemen sona erer
 - **Ertelenmiş iptal** hedef iş parçacığının iptal edilip edilmemesi gerektiğini periyodik olarak denetlemesini sağlar
- Bir iş parçacığı oluşturmak ve iptal etmek için Pthread kodu:

```
pthread_t tid;  
  
/* create the thread */  
pthread_create(&tid, 0, worker, NULL);  
  
. . .  
  
/* cancel the thread */  
pthread_cancel(tid);  
  
/* wait for the thread to terminate */  
pthread_join(tid, NULL);
```


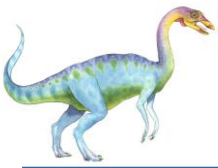
İş Parçacığını İptal Etme (devam)

- İş parçacığı iptali isteklerini iptal etmek, ancak gerçek iptal iş parçacığı durumuna bağlıdır

Mode	State	Type
Off	Disabled	–
Deferred	Enabled	Deferred
Asynchronous	Enabled	Asynchronous

- İş parçacığı iptal devre dışı bırakılmışsa, iş parçacığı etkinleştirilene kadar iptal beklemede kalır
- Varsayılan tür ertelemeli iptaldir
 - İptal işlemi yalnızca iş parçacığı **iptal noktasına** ulaştığında gerçekleşir
 - ▶ Yani. `pthread_testcancel()`
 - ▶ Sonra **temizleme işleyicisi** çağrılır
- Linux sistemlerinde, iş parçacığı iptali sinyaller aracılığıyla gerçekleştirilir

Java'da İş Parçacığı İptali

- Ertelenmiş iptal, `interrupt()` metodunu kullanır. Bu metod iş parçacığının durumunu iptal edilmiş olarak belirler.

```
Thread worker;
```

```
. . .
```

```
/* set the interruption status of the thread */  
worker.interrupt()
```

- Bir iş parçacığı daha sonra kesintiye uğrayıp uğramadığını denetleyebilir:

```
while (!Thread.currentThread().isInterrupted()) {  
    . . .  
}
```


İş Parçacığı-Yerel Depolama

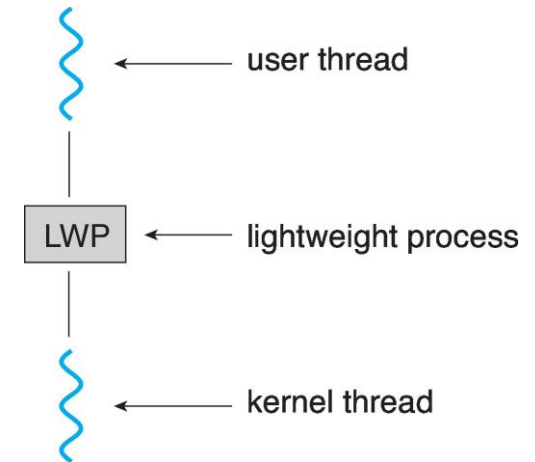
- **İş parçacığı yerel depolama (Thread-local storage - TLS)**
her iş parçacığının kendi veri kopyasına sahip olmasını sağlar
- İş parçacığı oluşturma işlemi üzerinde denetim olmadığında kullanışlı (örneğin, iş parçacığı havuzu kullanırken)
- Yerel değişkenlerden farklı
 - Yalnızca tek işlev çağırma sırasında görünen yerel değişkenler
 - TLS işlev çağrıları arasında görünür
- **statik** veriye benzer
 - TLS her iş parçacığına özgüdür

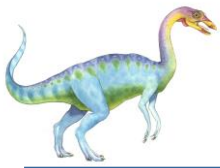

Sıralayıcı Aktivasyonları

- Hem M:M hem de İki düzeyli modeller, uygun sayıda çekirdek iş parçacığının uygulamaya ayrılmasını korumak için iletişim gerektirir
- Genellikle kullanıcı ve çekirdek iş parçacıkları arasında bir ara veri yapısı kullanın – **hafif proses (lightweight process - LWP)**
 - Hangi prosesin kullanıcı iş parçacığı çalıştıracacağı sanal bir işlemci vazifesi görür
 - Her LWP Çekirdek iş parçacığına bağlanır
 - Kaç LWP oluşturulmalı?
- Zamanlayıcı aktivasyonları, **upcalls** – bir iş parçacığı kütüphanesinde çekirdekten **upcall işleyicisine** doğru bir iletişim mekanizması
- Bu iletişim, bir uygulamanın doğru sayıda çekirdeği iş parçacığına sahip olmasını sağlar

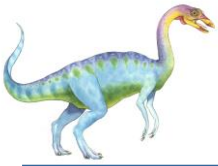

İşletim Sistemi Örnekleri

- Windows İş Parçacıkları
- Linux İş Parçacıkları

Windows İş Parçacıkları

- Windows API – Windows uygulamaları için birincil API
- Bire bir eşleme, çekirdek düzeyinde uygular
- Her iş parçacığı aşağıdakileri içerir:
 - Bir iş parçacığı id si
 - İşlemci durumunu temsil eden kaydedici
 - İş parçacığı kullanıcı modunda veya çekirdek modunda çalıştığında kullanılan ayrı kullanıcı ve çekirdek yığınları
 - Çalışma zamanı kütüphaneleri ve dinamik bağlantı kütüphaneleri (DLLler) tarafından kullanılan özel veri depolama alanı
- Kayıt kümesi, yığınlar ve özel depolama alanı iş parçacığının **bağlamı(context)** olarak adlandırılır.

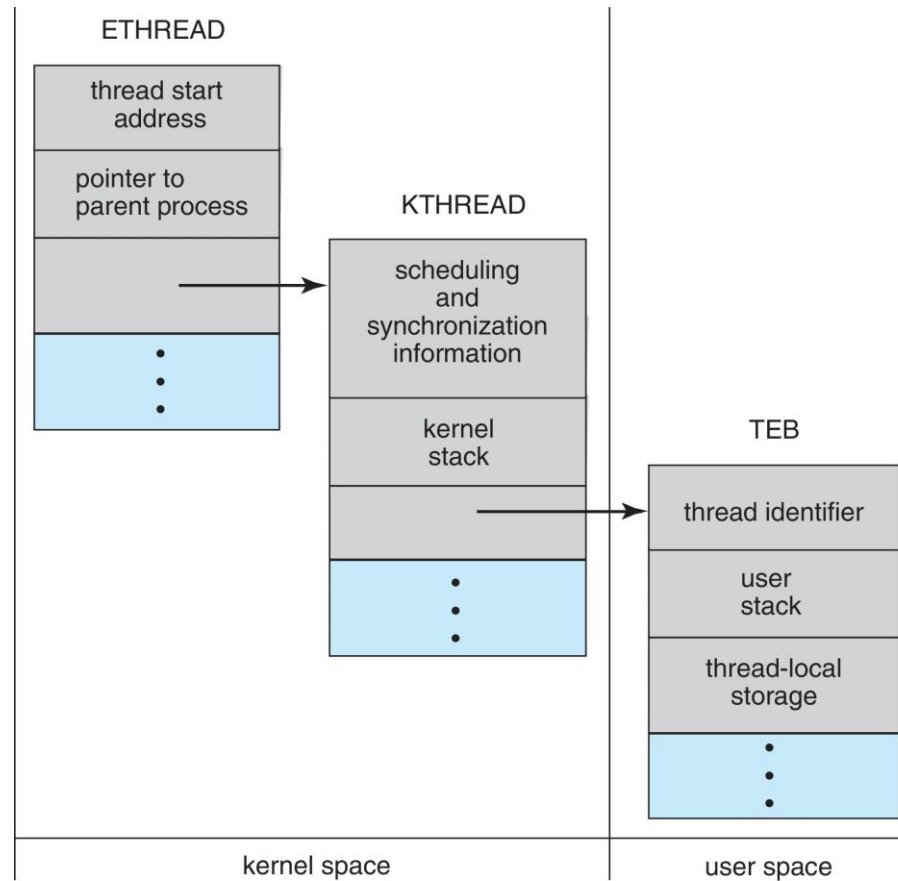
Windows İş Parçacıkları (devam)

- Bir iş parçacığının birincil veri yapıları şunlardır:
 - ETHREAD (executive thread block) – çekirdek alanında iş parçacığının ait olduğu prosese ve KTHREAD'e pointer içerir
 - KTHREAD (çekirdek iş parçacığı bloğu) – sıralama ve senkronizasyon bilgileri, çekirdek modu yığını, TEB işaretçisi, çekirdek alanında
 - TEB (iş parçacığı çevre bloğu) – iş parçacığı id, kullanıcı modu yığını, iş parçacığı yerel depolama, kullanıcı alanında

Windows İş Parçacıkları Veri Yapıları

Linux İş Parçacıkları

- Linux iş parçacıkları: **Görev** (task)
- İş parçacığı oluşturma `clone()` sistem çağrısı yoluyla yapılır
- `clone()` bir alt görevin üst görevin adres alanını (işlem) paylaşmasına izin verir
 - Davranışı kontrol eden bayraklar

flag	meaning
CLONE_FS	File-system information is shared.
CLONE_VM	The same memory space is shared.
CLONE_SIGHAND	Signal handlers are shared.
CLONE_FILES	The set of open files is shared.

- `struct task_struct` proses veri yapılarını gösterir (paylaşılan veya tek)

Bölüm 4'ün Sonu

